

u borbi protiv pape i kakav će oružan otpor njemački knezovi biti u stanju da dadu protiv cara. Njihov stav je mnogome zavisio od koristi, koji su imali od protestantizma da očekuju za učvršćenje svoga položaja. Ali je nesumnjivo Luther uspio da dirne i u njihov ponos. Prilikom sabora u Augsburgu i agitirajući za svoju stvar Luther je pisao izbornom knezu od Meinza:

»Treat će da se upiše u jednu historiju da se smije da traži javno i bestidno da sabor tako prokune evangeličko učenje kao da su u Njemačkoj sami panjevi a u saboru sami majmuni... Mi Nijemci nećemo prestati da vjerujemo Rimu i njegovim Talijanima, dok nam ne prirede kupku i to ne kupku za znojenje, nego krvavu kupku. Glavar, taj fiorentinski rod, bi se radovao, kad bi se Nijemci međusobno zavađali. On bi se tad smijao u šaku i govorio: Eto, vi, njemačke životinje, nećete da me imate za glavara, pa sad imate. Ja nisam prorok, ali molim vas svu gospodu, budite na oprezu, nemojte da mislite da radite sa ljudima, kad radite sa njim i njegovima, nego sa samim đavolima: jer tu stoje same prevare đavola iza svega.«

Ali Luther je i na drugi način umio da pridobije srce kneževa za svoju stvar. On je tražio reformu crkvenog ustrojstva, kako bi crkva najviše odgovarala interesima njemačkih kneževa. Sa prestankom redova i samostana, sa ukidanjem biskupske vlasti i oduzimanjem crkvenih dobara ojačala bi svjetovna moć kneževa. Luther je crkvenu oblast odijelio od svjetovne, što znači da je u svjetovnim stvarima crkvu podredio zemaljskim vlastima. On je u tome vidio i nacionalizaciju crkve. Riješavanje o crkvenim stvarima nacionalizovane crkve vrši se samo na nacionalnim saborima. Tako bi se izbjegla opasnost da se o unutrašnjim njemačkim vjerskim stvarima raspravlja sa strancima, naročito Talijani-